

دفترتہ

صافی : ۵ و ۵

مارت - صبرانه ۱۹۲۷

شعبی جلد

دار الفنون

ادبیات و فلسفہ و تاریخ و جغرافیہ و ادبیات

فلسفہ ، اجتماعیات ، تاریخ ، جغرافیہ ، ادبیات

ایک آبدہ بر نشر اول نور

مندرجات

تو - کیولر		نجیب عاصم
۱۱۴۸ - ۱۱۵۲ سفری		احمد رفیع
تورکیہ جوغرافیاسنہ دائر سٹوالر		ت ز لوفور
تاریخ کلمہ سنک منشائی اطرافندہ		آرام غالاتنی

استانبول - دولت مطبعہ سی

۱۹۲۷

«تو-کیوار»

یعنی

تورکله دائر تاریخی وثیقه لر

ب- ایکی سوز

فرانسه نك يتشديدىكى مشهور چينجيلردن ستانيسلاس ژوليه نك ۱۸۷۷ تاريخنده ترجمه ايله نشر ايلديكى Documents historiques sur les tou - kioue (turcs) كتابى ايلك دفعه چين مورخلرنجه Tou - kioue يعنى ديللرنده (ر) بولمديغندن توركلر حقنده يازيلان وثيقلردن عبارت اولديغى جهته عينا ترجمه سنى كنديمجه بر بورج بيلدم. يالكز ستانيسلاس ژوليه نك تورك آدينى دائما اصلنده كى چينلى تلفظى كى يازييور . بو صورت او قويا نلره صيقينتى ويره جكنى دوشوندوردىكندن «تو-كيو» كلمه سى يرينه ملتك حقيقى آدى اولان «تورك» كلمه سنى يازمه يى مناسب كوردوم . ايشته سوزم، بوقدر، شمدي ترجمه يه باشلايورم .

نجيب عاصم

فرانس مترجمك اضطارى :

پيه ن - ئى - تيه ن Pien - i - tien چين كتابلردن ، بالخاصه تاريخى اولاندن ، يابانجى ملتله متعلق اقتطافلردن تركب ايدر . ايشته بونده فا - هيه ن Fa - hien ك Fo - koue - ki فو - قو - كى (بودى قراللقرينه عائد مخرطه) عنوانلى اثرى وچين حاجيسى هيون - چانغ Hiouen - thsang ك سى - يو - كى Si - yo - ki (ممالك غريبه يه دائر مخرطه لر) بولنيور .

پيه ن - ئى - تيه ن و قتيله قلا پروت طرفندن (ژورنال آزيياتيق) ده محتويات جدولى نشر اولنان آلتى بيك جلدن مركب قاثو - كين - تو - شو - تسي - چنغ Kao - kin - thou - tsi - tch' ing عنوانلى معظم قولكسيونك بر قسمى در [۱] . (پارس) مى كتيبخانه سنده پيه ن - ئى - تيه ن ك اوچ قسمى دها اواردركه اولر ۱) يازى اوزرينه وثيقلر (۲ Toeu - tei - tien) بوديلكه و تائوسه Tao - sse مذهبنه متعلق وثيقلر ، ۳) موسيقى يه دائر وثيقلر .

شو خصوصه ده نظر دقتى جلب ايدرمكه ، بوراده بحث اولنان توركلره دائر وثيقلر ، ايمپراطور ويا مشهور آداملك ترجمه حاللى ، زمانلرينه عائد اولان ايمپراطورلىق خاندانلرينك تقويم تواريخندن استخراج ايدلمشدر .

[۱] ده كينى ، هونلر تاريخنده بوندن ناقص اوله رق استفاده ايتمش ، وديكر منبعلرده قاريشد ير مشدر .

اونك ايچون نشرى مناسب كورولمشدر .

وہی Wei لر یاخود شمال خاندانی

تا - تونغ Ta - Thong دورینک اون برنجی ییلندہ، ایمپراطور وەن - تی Wen - ti عہدندہ (۵۲۵ م) ، چین حکومتی تورکلرہ ایلچیلر کوندرمہیہ باشلادی .

ماہیہ . — تورک تاریخنہ دائر قیدلردہ اوقونیور: تورکلر ہیونغولردن وقتیلہ آدی آسنا اولان باشلیجہ بر جنسدر . بونلر آیری بر اردو [۱] تشکیل ایتدیلر ایسہدہ صوکرہدن قومشو بر قرال طرفندن بوزولہرق ، اون یاشندہ بر ارکک چوجق مستشنا اولق اوزرہ عائلہلری محو ایدلدی . عسکرلر بونک کنجلیکنہ باقہرق اولدرمہیہ قیہمادیلر . آیاقلرینی کسیدیلر ، بر باطاقلغک اوتلری آراسنہ آتدیلر . بر کنج قورد بونی ات ایلہ بسلہدی . بویودیکی زمان چوجق قوردہ مقارنت ایتدی ، کبہ قودی . او قرال ، چوجغک، حالا یاشادیغنی ایشتدی ، کندیسنی اولدورمک ایچون آداملر کوندردی . کیدن آداملر یانندہ بر قورت کوردیلر ، اونیدہ اولدیرمک ایستدیلر . دیشی قورت همان قاقو - چانغ (اویغور ایلی) ک شمالندہ کی بر داغک اوستنہ قاجدی . بو داغدہ درین بر یر وارایدی . بو دوز درینلکدہ چوق داللی ویاپراقلی اوتلرلہ قاپانمش ، بر قاج یوز « لی Li » محیطندہ بر یازی وارایدی ، وبو یازینک ہرطرفی یوکسک داغلرلہ چورلمشدی . دیشی قورت ایشتہبوایزبہیہ التجا ایتدی ، اورادہ اون اوغلان دوغوردی . بونلر عقل بالغ اولدقلرندہ دیشا-اریدن قادین آلدیلر ، اونلردہ همان آنہ اولدیلر . صوکرہ بو اوغلانلرک ہر بریسی بر عائلہ آدی طاقیندی ، آسنا بو عائلہلردن بریسی ایدی . بونلرک اوغل و یکنلری چوغالدی ، یاواش یاوش یوزلرجہ عائلہلر میدانہ کلدی . بر چوق تناسلدن صوکرہ ایزبہدن چیقیدیلر ، ژو-ژو jou - jou لرہ اطاعت ایتدیرلدیلر . کین شان (آلتای) داغلرینک جنوبندہ یرلشدیلر ، اورادہ ژو - ژولر ایچون دمیر آلتلر یاپارلردی . آلتای داغلرندن بریسی [۲] توغولغہ ییچمندہ ایدی ؛ بونلرک دیلندہ مغفرہ تو - کیو دنیلیدیکندن بونی کندی ملتیرینہ آدایدیندیلر .

[۱] Horde کلمہ سنی بویلہ ترجمہ ایتدم .

[۲] آلتای داغلرندن بریسی دیئمہیہ مجبور اولدم . بوداغلر شرق طرفدن اوزاقلرہ دوغروجولہ قدر اوزانہرق بیوک سلسلہلر تشکیل ایدرہ . (دہ کینی ، ہون تاریخنی قسم ۲ ص ۴)

بر مؤلفه كوره تورك ملتنيك مؤسسى ، هيونفونولر ايلنيك شمانده بولنان صو So مملكتندن بر كيমে ايدى . بو اردونك باشبوغى آ - پانغ - پو آدى ايدى . بونك اون يدي قرداشى وارايدى كه ايجلرندن بريسنيك آدى ئى - چى - سه - تو ايدى؛ بوقورتدن دوغمش ايدى . آبا - نغ - پو و قرداشلرى شاشقين طبيعتلى اولدقلرندن حكومتلى آرزمانده خراب اولدى . فوق الطبيعه بر ملكه صاحبي اولان ئى - چى - سه - تو ياغمور ياغديره بيلروروز كار اسديره بيلردى . ايكي قادين آلدى ، بونلر ياز وقيش پريلرينك قيزلرى اولدينى روايت اولنور . قادينلردن بريسى دورت اوغلان دوغوردى . بونلردن بريسى قوغو شكلنه تحول ايتدى؛ ايكنجيسى آ - پو - شوئى A - pou - chouï و كهن - شوئى نهرلرى آراسنده حكومت قوردى ؛ بونك آدى كي - قو ايدى . اوچنجيسى حكومتى چو - چه ايرماغى كنارينه قوردى ؛ دورديجيسى تهن - سه - چو - چه - شى داغى اوستنده يرلشدى ؛ بو دووت اوغلانك ايلكى ايدى . بو داغ اوستنده آ - پانغ - بونك صويندن براردواو طور بيور ، چي ك (شبنم) صوغو قلغندن زورلق چكيوردى . الك بويوك چوجق آتش استحصال ايتدى ، اهالى يي ايستدى ، بويله جه جانلرني قورتارديلر . بونك اوزرينه آغابكلرينه همان تابع اولديلر ، كنديلرينه باشبوغ ياپديلر ، كنديسنة تورك لقبى ويرديلر ، اصل كندى آدى نو - تو - لو - شه No - tou - lou - che ايدى . بو اون قادينله اولندى ، بو قادينلردن دوغان ارلك چوجقلر هپ آنالرينك عائله آدينى آلديلر . نو - تو - لو - شه اولدكن صوكره اون قرداش آرالرنده بريسنى باش انتخاب ايتك ايستديلر . هپسى ده بربويوك آغاجك ديبنه كيتديلر ، شو قرارى ويرديلر : آغاجه دوغرواك يوكسك آتلايان رئيسمز اولسون . آسانك اوغلى كه هنوز كنج ايدى ، هپسندن يوجه آتلادى ، اوتة كيلر كنديسنى سچديلر ، وكنديسنة آ - هيئن - شه ديه آد ويرديلر . هر نه قدر بو روايت عنعنه يه مخالف ايسه ده ، بو چوجوقده قورتدن دنيايه كلكشدى بونك خلفى تو - من ديه آدلاندى . ياواش ياواش اوردوسى چوغلدى ، بونك اوزرينه ايپك واورته قراللق (يعنى چين) ايله مناسبتده بولئق اوزره چين حدودينه كيمه يه باشلادى .

تا - تونغك اون برنجى ييلنده (۵۴۵) ايمپراطور تاي - تسو tai - tsou ، اصلنده تيسيه ئو - تيسوئىن Thsieou - Thsiouen لى اولان هو - نغان - نو - پاد - تو آدنده بر ايلچى كوندردى . بو حكومت اهاليسى بو كون بزه بويوك حكومتك ايلچيسى كليور ، مملكتمز ترقى ايدمك ديه بربرنى تبريك ايتديلر .

قا - تونغك اون ايكنجى يىلنده (۵۴۶)، توركلر مملكتلرينك محصوللارندن تقدیم ايتديلر. بودورده تیه - له Thie-le لر ژو - ژولره تعرض ايتمك اوزره ايدیلر، تومن عسكرينك باشنه كچدی، اونلره تعرض ایلدی، اللى بيك نفر دن عبارت عسكرلرينى كنديسنه اطاعت ايتيردى. تیه - له لردن كیری قالانلر، قوتلرينه و چوققلارینه كوكنهرك ژو - ژولره اولنك صورتيله بر اتفاق تشكىلى يولنى ارادیلر. فقط ژو - ژولرك رئيسى اولان آ - نا - قوئهى، زياده سييله حدتلىدى، ضابطلارندن بريسنى اونلرى تحقير ايچون كوندردى: «سز لر دمير دوكمك ايچون قوللانديغمز باياغى كوله لرسكز؛ بزه اويله بر تكليفده بولمئيه نصل جسارت ايتديكز؟ تو - من ده قيزدى، آ - نا - قوئهى ايلچيسنى اولدوردى. در عقب اونلره (يعنى ژو - ژولره) مناسبترلينى كسدى، (چينليلره) صهریت ارزرينه بر اتفاق يولنى ارادى. ايمپراطور تاي - تسو بوكا راضى اولدى.

تا - تونغ دورينك اون يدنجى يىلنده (۵۵۱)، وهى لر ايمپراطورى، كندى عائله سندن پرنسس چانغ - لويى توركلرك رئيسنه ويردى. بويىل وهى لر خاندانندن ايمپراطور وهن - تى اولدى. تو - من عائله سنه تعزيت ايچون ايلچي كوندردى وايكى يوز آت هديه ايتدى. ايمپراطور فهى - تى Fei-ti نك جلوسى يىلنده (۵۵۲) توركلرك حكمدارى تومن وفات ايتدى، يرينه اوغلى خو - لو Kho-lo كچدى.

توركلره دائر تاريخى قيدرده اوقونيور: فهى - تى نك تمخته چيقدينى يىلك ايلك آينده (۵۵۲) تومن ژو - ژولره تعرض ايچون عسكر كوندردى، واونلرى هوآى - هوانغ ك شالنده بوزدى. آ - تا - قوئهى اوغلى آن - لو - شينى اليه اولدوردى وتسى Thsi لر حكومتنه قاجدى. تبعه سنك كرى قالانى آ - نا - قوئهى ك عموجهسى تنك - شو - تسو Teng-cho-beu يى حكمدارلغه قبول ايتديلر. بونى متعاقب تومين ايلي خان عنوانى آلدى كه، وقتيله قوللانيلان شن - يو [۱] معناسنه در، قزينه ده خو - هو - تون (يعنى پرنسس معناسنه خاتون) عنوانى ويردى كه بوده (هيونغ حكمدارينك مشروع قاريسى) معناسنه اسكى يهن - شى نك قارشيلغى در.

تومن اولد كدن صوكره اوغلى خو - لو يرينه كچدى. خو - لو ئى - سى - خان عنوانى آلدى. بوده تنك - شو - تسويى وو - يه Wo-ye نك شالنده كى مو - لاي - شان داغنده بوزدى.

فهی - تی نک ایکنجی جلوسی ییلنده (۵۵۳) تورکلر کندیسنه آت تقدیمی ایچون ایلچیلر کوندردیلر .

خو-لونک وفاتندن صو کره کوچک قرداشی سه - کین sse - kin یرینه کچدی .

هائیه . - تورکلره دائر تاریخی قیدلره اوقونیور: فهی - تی نک ایکنجی ییلنک اوچنجی آینده (۵۵۳) خو-لو الی بیک آت تقدیمی ایچون ایلچیلر کوندردی . خو-لونک وفاتندن صو کره کوچک قرداشی سه - کین یرینه کچدی ، موهان - خان آدینی آلدی . سه - کینک بر آدی ده یه - تو Yen-tou ایدی . فوق العاده برسیاسی وار ایدی . یوزی قویو قیزیل وبر «چی» tchi کنیشلکندده ایدی ، کوزلری ده لیئه ئو - لی lieou-li ایدی [۱] . سرت وجبار طبیعتی ایدی ، ایشی کوچی محاربه ایدی . عسکرینک باشنه کچدی ، تنک - شو - تسویه تعرض ایدهرک تمامیه بوزدی . سه - کین غربه دوندی . یه - تالری (جت لر ؟) بوزدی ؛ غربده ، کی - تان (خطایی) لری قوغالادی ؛ شمالده ، کی - قو قراللغنه صاحب اولدی . سلاحلرینک قوتیه حدود خارجنده اولان بوتون قرالقلری اطاعته کتیردی . شرقده لیاو Liao دکنندن ؛ غربده غرب دکنینه قدر (خزر دیزی) اون بیک لی ؛ جنوبده بویوک قوم چولنه (شا - مو یاخود غوبی) ؛ شمالده ، شمال دکنندن بش آتی بیک لی لك مسافه هپ اطاعت آلتنه آلدی .

تورکلر صاحبلرینی دالغالانه جق قدر براقیرلر ، البسهلرینک اتکنی صوله آتارلر [۲] وکجه چادرلرده اوطورورلر . اوت وصولاق یرلره کوچ ایدرلر . بللی باشلی ایشلری سوریلرله حیوان بسلمک و آوجیلقدرد . اختیارلره حرمتلری آاز ، ییکیتلره رعایتلری چوقدر . فنالقدن حجاب ایتمز و صداقته آاز اهمیت ویریرلر ، و آیین وعدالتی طانیازلر ؛ بو جهتدن اسکی هیونغ - نولره بکزرلر . حکمدار تخته چیقדיنی زمان رکابنده بولنانلرله بویوک ضابطلری کندیسنی کچه دن بر محفده کوتورورلر ، وبر کونده دوقوز یری چپ چوره دولاشدیررلر . هردورنده بوتون تبعه سی کندیسنی سلاملارلر . سلاملر بیتدیکی کی قولتوغنه کیروب آته بیندیررلر . ایشته اووقت بوغازینی ، بوغمایه جق قدر ایپک بر صارغی ایله صیقارلر ، صو کره ایپک صارغی بی چوزر . شوسوآلی صورارلر : « نه قدر زمان خانمز اوله جقسکز ؟ »

[۱] بوکله هم جام ، همده لاجورد طاشی دیمک اولدیغنه کوره جام کوزلی ویا ماوی کوزلی دیمک اولور .

[۲] چینلیلر صاغی صول اوستنه کتیریرلر ، عکسینی غیر مدنی صایارلر .

بوغازينك صيقلمه سندن شاشقين بر حالده بولان حكمدار ييل صاييىنى تعيين ايده مز، تبعه سى
 آغزندن چيقان سوزلردن حكومتك قيصه ويا اوزون اوله جغنه حكم ايدرلر. بويوك ضابطلرى
 شونلردر : (۱) شه - هو Che-ho (۲) مو ؛ (۳) ته - له ؛ (۴) سه - لى - فا ؛ (۵) تو - چون - پا
 Thou-tchuu-pa دهاده بر طاقم آمرلر . بو حكومت آداملرى يكرمى سكز صنفه آيرلمشدر .
 بوتون بوماموريتلر بابدن ميراث قالير . سلاخلرى ياي ، اوق ، ايصلق چالان اوق ، زره ،
 حربه ، قليج وميچدر . كمرلرى اويمه وقابارتمهلر ايله سوسلى در . سانجاق كوندرلرينك
 تپه سنه آلتوندن برديشى قورت باشى قورلر . حكمدارك معيتى فو - لى آدينى آليرلر ؛
 بونك چينجه معناسى Lang (يعنى قورت) در . كنديلرى قورت نسلندن اولدقلرندن
 اصللرينى اونوتمق ايسته مزلر .

توركلر عسكر ويا آت طوپلامق ، ويركى مقامنده تورلو جنسلردن ايرىلى اوافقلى
 حيوان آلمق ايستلرسه بر چتله اوزرينه بونلرى صايىق ايچون كرتيكلر ياپارلر ؛ صوكره
 امنيت ويرمك ايچون حربه دميرى ايله موم ياپيشديرلر .
 ايسته جزا قانونلرى : عصيان ايدنلر ، قاتللر ، اولى قادينه تجاوز ايدنلر اعدام اولنور .
 كنج قيزه دوقونان آغير جزاي نقدى ويرر ؛ وهمان قيزى آلمه يه مجبوردر . بريسنى يارالايان
 موجب اولدينى زيانه كوره جزاي نقدى ويرر . بر آت ياخود مختلف شميلر چالان اون
 قاتنى اودهر . بر آدام اولديكى وقت جسدى چادرينه قونر . اوغللرى ، يكلنلرى ، ديشيلى
 ار ككلى آقرباسى برر قويون ايله برر آت كسرلر ، بونلرى كنديسنه قربان اوله رق تقديم
 اولتمق اوزره چادر ك او كنه ياپارلر . چادر ك اطرافنى يدي كره آت ايله دولاشيرلر ، چادير قاپوسى
 او كنه كلكلرى كى يوزلرني يچاقله چيزلر ، كوزياشلىر يله برلكده قان آقيديرلر . قرارلاشدير دقلرى
 اوغورلو بركونده اولونك بينديكى وقوللاندينى اشيايى ياقارلر . بونلر ك كوللرني طوپلارلر ،
 كوممك خصوصى موسملرده اولور وفاتى يازده وياخود يايده (ايلك بهار وياخود يازين) ايسه
 آغاج ياپراقلرينك صاراروب دوشمه سى بكه نير . كوزون ويا قيشن اولمش ايسه آغاجلر ك
 يشروب چيچك آچمه سنى بكلرلر . او وقت برچوقور قازيلير ، اولو كومولور . جنازه
 مراسمى كونى خصم و آقربا ، اولديكى كونده اولدينى كى آت قوشدورلر ، يوزلرني
 چنترلر . كومولدكن صوكره مزارك اطرافنه طاشلر قونور . وبرلوحه ديكيلىر . طاشلر
 اولونك صاغلغنده اولدوردىكى دوشمان صاييىسى قدردر . برده قربان اوله رق بر قويون
 وبر آت باشنى مقدمه اوله رق كتابه نك اوستنه آصارلر . اوكون ار ككلى قادينلى هر كس

آغیر و سوسلی البسەلر کییرلر ، مزار باشنده طوپلانیرلر . اکر بریسی بر قیزه عاشق اونورسه
 کیری دونهرك ، اقرباسندن قیزی ایسته مک ایچون بریسنی کوندریر ، بونلرک رد ایتمه لری
 عادتدر . بر بابا و عمو جه نك وفاتندن صوکره ، اوغلی ، کوچك قرداشی و یکنلری متوفانك
 دول قالان حرملرینی و همشیره لرینی نکاحلانیرلر . فقط کبار قادینلر آشاغی طاقیمدن
 کیمسه لرله معامله ده بولنه مازلر . هر نه قدر تورکلر قونار کوچر و مسکن دکیشدیر لرلر ایسه ده
 ینه هر کسك بر پارچه طوپراغی بولنور . خان دائمًا تو - کین - شان داغنده اوتورور .
 چادیرینك قاپوسی کونش دوغان جهته حرمة ، شرقه آچیلیمشدر . هر ییل زادگان
 اجدادلری مزارینه قربان تقدیمی ایچون کیدرلر . برده بشنجی آیک ایکنجی اوننده عینی
 داغ اوزرنده کوك تکرریه عبادت ایتمک و قربان تقدیم ایله مک اوزره هر کس طوپلانوب
 کیدرلر . بوداغدن دورت یوز «لی» اوزاقدە ، اوستنده آغاچ و اوت بولنمیان پک یوجه برداغ
 وار . بوکا پو - تنک - لی Po-teng-li یعنی کوك تا کریسی دیرلر . الفبه لرینك حرفلری
 باربارلر ککنه بکزر ؛ بونلرک هیچ تقویملری یوقدر ، ییللری نباتاتک یشرمه سیله صایارلر .
 سه - کین ، اوردوسسینك پک چوغالیدیغی کوردی ، تنک - شو - تسو و سائرینی
 بوزمق ایچون ایمپراطورک مساعدەسنی آلمق اوزره ایلچی کوندردی . ایمپراطورتای - تسو
 راضی اولدی ؛ اوچ بیکه واران تنک - شو - تسو طرفلیلرینی طوپلاتدی ، ایلچی یه تسلیم
 ایتدی ، اوده بونلری رئیسریله برابر تسینغ - من قاپوسی دیشاریسندە اولدورتدی .

هائیه . - تورکلره دائر تاریخی قیدلرده اوقونیور : ایمپراطور فهی - تی نك اوچنجی
 ییلنده (۵۵۴) سه - کین « تو - قو - هوئن » لری آنسزین باصدیره رق تمامیه مغلوب
 ایتدی .

چه نو یاخود شمال خاندانی

ایمپراطور مینغ - تی نك ایکنجی ییلنده (۵۵۸) تورکلر مملکتلری محصولندن تقدیم
 ایتمک اوزره ایلچیلر کوندردیلر .
 ایمپراطور وو - تی نك ایلاک ییلی (۵۶۱) تورکلر مملکتلری محصولندن تقدیم ایتمک
 اوزره ایلچیلر کوندردیلر .

هائیه . - تورکلره دائر تاریخی قیدلرده اوقونیور : پاؤ - تینغ عهدینك برنجی ییلنده

تورککلر ، کندی مملکتلرینک محصولندن ویرکی اولهرق تقدیم ایتمک اوزره اوچ دفعه ایلچی یوللادیلر . بودورده بونلر تسی Thsi قراللی ایله حرب ایدیورلردی . بوتون ، محاربه آرابه لری ایشله تیلدی . ایشته بوندن دولایی ، هردفعه ده ، چینلیلر خارجی ایشلرنده معاونتلرندن استفاده ایچون اونلرله اتفاق ایدرلردی . وهی لر خاندانندن ایمپراطور قونغ - تی عهدنده (۵۵۴-۵۷) سه - کین ابتدا قیزلرینی تائی - تسو Thai-tsou یه تقدیم ایده جکئی وعد ایتمشدی . فقط بو ایمپراطور نکاحک اجراسندن اول اولدی . بونک اوزرینه سه - کین قیزلرندن برینی قاثو - تسویه عرض ایتدی ؛ فقط عقدک اجراسندن اول تسی نک آداملری تسی لر خاندانندن بر پرنسس ایسته مک ایچون بر ایلچی کوندردیلر . بونلرک زنگین هدیه لرینه کوزدیکن سه - کین ایمپراطور قاثو - تسویه قیزینی تکلیف ایتدیکنه پشیمان اوله یازدی . بو اثناده ایمپراطور اصدار ایتدیکی بر فرمانده لیانغ - چه ئو والیسی وانغ - تسیهن ، وو - یه ، وانغ - خینگ و سائرهی تورک حکمداری ایله عقدک اجراسنه مامور ایتدی . چین ایلچیلری تورک خاننک حضورینه کلدیلر ، صداقت وعدالت نامه کندیسنی تحریص ایتدیلر . سه - کین بردن بره تسی ایلچیلریله مذاکره یی کسدی ، چینلیلرک نکاح تکلیفی اجرا ایتدی . بونک اوزرینه شرقه سفر ایچون کندیسنه یارديم ایتمه سنی ایمپراطور دن دیله دی .

مهمه . - تورککلره دائر تاریخی قیدلرده اوقونیور : اوچنجی ییل (۵۶۳) ایمپراطور اصدار ایتدیکی بر فرمانده ، صوئی پرنسی ، یانغ - چونغه اون بیک آتلی ایله تسی حکومتی اوزرینه حرب ایده جک اولان تورککلره التحاق ایتمه سنی امر ایلدی . یانغ - چونغ اوردوسی کینگ - لینغ تپه سنی آشدقن صوکره ، معیتنده یوز بیک آتلی بولنان سه - کین کلوب بونلره قاووشدی .

مهمه . - تورککلره دائر تاریخی قیدلرده اوقونیور : پاؤ - تینگ دورینک دوردنچی ییلنک برنجی آینده (۵۶۴) ، تسین - یانغه ده تسی قرالنه تعرض ایدلدی ، مغلوب ایدیله مدی . بونک اوزرینه تسین عسکرلرینی بوتون دوشمان مملکتینی چاپوله کوندردی ، کیری دوندی . یانغ - چونغ ایمپراطوره شویله دیدی : تورک عسکرلری رتبه و مکافاتدن ایکره نیور . ایچلرندن چوغی ضابطلرینی حقیر کوریور و نه اونلرک امرلرینی دیکلیور ، نه ده توریه رعایت ایدیور . نیچون بونلر اداره ایدیله مز ، ال آلتنده طوتولاماز دیرلر ؟

بو، صوك زمانلرده ایلچیلرک یا کلش اوله رق قوتلی و پک چوق اولدقلرینی سویلمه لرندن ایلری کلیور. اونلر بویله جه تورک ایلچیلری حقنده حکومتک سخاوتله داورانمەسنى وبوصورتله کندیلرینکده اونلردن بول مکافاتلر آلمه لرینی تأمین ایتک ایستمه لرندن ایلری کلیور. ایمپراطور بو بالان سوزلره قاندى، عینی فکره اشتراك ایدن ضابطلر وعسکرلر قورقو ایچنده ایدیلر. فقط بو باربارلر، ایلک باقیشده، قوته اهمیت ویرمز کی کورنمکله برابر، قولایجه اطاعت آلتنه آلنه بیلیرلر. بکا کوره ایلک و صوك ایلچیلر اعدامه مستحقدرلر. ایمپراطور قاتو - تسو بو فکری اصلا دیکله مک ایسته مدی.

ینه بو ییل، مملکتی محصوللارندن تقدیم، شرق مملکتلرینه (تسی ایلنه) تعرض ایچون مساعده دیله مک اوزره ایلچیلر کونردی. ایمپراطور اصدار ایتدیکی برامرنامه ده یانغ - چونغک عسکر باشنه کچمه سنى وو - یه Wo - Ye اووه سندن چیقمه سنى اراده ایتدی.

تسین حکمداری هو، ایمپراطورک دعوتنه اجابتله لو - یانغ قوشدی. اوراده موفقیتسز بر محاربه ویردی. سه - کین عسکرینی آلدی، عودت ایله دی.

پاٹو - تینغ دورینک بشنجی ییلنده (۵۶۵)، چین پرنسی شون Chun ک تورکلر نزدینه کیتمه سنى، کندیسنه زوجه اولمق اوزره وعد ایدیلن پرنسیسی استقبال ایتمه سنى اراده ایتدی.

هائیه. - ایمپراطور وو - تینک حرمی آ - سه - ناک ترجمه حالنده اوقونیور: ایمپراطور یچه آ - سه - ناک تورک حکمداری مو - قان - خان لقبی ایله معروف سه - کینک قیزی ایدی: تورکلر ژو - ژولری امحا ایتدکدن صوکره بوتون حدود مملکتلرینه صاحب اولدیلر. بونلر یوز بیک یایی عسکردن بر اوردویه مالک اولدقلرندن چینه استیلا املنی قوردیلر. اوزمان تسی لرله اوغراشان ایمپراطور قاتو - تسو تورکلرک یاردیمنی الده ایتک ایچون اونلرله برلشدی. سه - کین ایلک اوکجه بر قیزی ایمپراطوره ویرمه یه نیت ایتدی، فقط صوکره جایدی.

ایمپراطور قاتو - تسو تخته چیققدن صوکره تورک خانى ایله بر صهریت پیداسیچون بر چوق کره ایلچیلر کونردی؛ بونک اوزرینه سه - کین کندیسنه زوجه اولمق اوزره بر تورک پرنسیسی کوندرمه یی وعد ایتدی.

پاڭو - تینگ دورینگ بېشېنچى يىلنىڭ ايكنىچى آينىدە (۵۶۵)؛ چىن قراللىغىنىڭ حىكمدارى اولان شون Chun • ؛ هيو قراللىغىنىڭ حىكمدارى يو - ون - قوئەيە ؛ شىن - وو حىكمدارى تەئو - يىيە ، نان - نان پرنسى يانغ - تسىيەن • ، الخ شو ارادە تېلىغ اولندى .

پرنسس ايچون قىمتلى ھىدىلەر ايله برىياحت سىرايى [۱] حاضر لائىمەسىنى ، عىنى زىماندە آلتى سىرايدىن [۲] سە - كىن ك اوتاغىنە كىتمەك وتورك پرنسسنى استىقبال ايتىمك ايچون يىكرمى قادىنىڭ كوندىلمەسى تېلىغ اولندى . سە - كىن تىسى حىكمدارىنەدە قىزلىرىدىن بىرىنى وىرمەيى وعد ايتىش اولدىغىدىن قانۇ - تسىويە اولان سوزىدىن جاىھىق اولدى . شون وارقداشلىرى ، مامورىتلىرى حقىدە مەروضاىدە بولمەيە موفىق اولمىسىزىن بر چوق يىللىر سە - كىن ك ياننىدە قالدىلر . بونلر سە - كىن • صدق واستىقامتىڭ كىندىسەنى يوكلىدىكى وظيفەلىرى خاطر لائىدىلر ايسەدە ، او بو نصىحتلەر قولاى طىقادى . بو آراق شىدتلە كوك كورلەدى ، چىقان بر بورا بوتون كچە چادىرلىرى آلتى كوتوردى . بو دەشتلى بورا اون كون دوام ايتدى ، سە - كىن بونك كوك تىكرىسىنىڭ بر مىجازانى اولدىغىنى صاندى ، قورقىدى . ايشتە بونك اوزىنى قىمتلى ھىدىلەر حاضر لادى ، پرنسسنى كوندردى . شون وارقداشلىرى سىياحت سىرايى حاضر لادىلر ، پرنسسنى چىنە كوتورمىك ايچون ھەر طرفە تشرىفات مىحافظلىرى دىكىدىلر .

تىيەن - ھو دورىنىڭ اوچىنچى يىلنىڭ اوچىنچى آينىدە (۵۶۸) پرنسس پايتختە واصل اولدى . اىمپراطور قانۇ - تسو بر زوجهسىنى استىقبال ايچون لازم كلن مىراسمە رعايت ايتدى .

ھائى • - وانغ - خىنغ ك ترجمە حالندە اوقونىور : ايلك او كچەلىرى تورك حىكمدارى چەئولر اىمپراطورى ايله صھرىت عقد ايتىش وقىزلىرىدىن بىرىنى كىندىسەنى زوجه وىرەجىكىنى وعد ايتىش ايدى . بونى خىر آلان تىسى لىلر چىنلىلەرلە توركلار كىندىلرىنە قارشى اتفاقلرىدىن قورقىدىلر . ايشتە بونك ايچون بر تورك پرنسسنى ايسىتەمەك ، قىمتلى ھىدىلەر تىقىم ايتىمك ايچون ايلچىلر كوندردىلر . بويە تانكسوقلر (تخفە) اوزلەين توركلر ، اونلر ك ايسىتەكلرىنە راضى اولدىلر . اىمپراطور بونى كىندى مىجلىسىندە مذاكرە ايتدى . ھەيلىر اىمپراطورى وقىلە ژەن - ژەنلر ايله صھرىت عقد ايتىش ، تىسى لىلردە آنسىزىن اونلرلە علاقىلەلرىنى

[۱] سىيار بر چادردىكە ايتىندەكى كلىنى نە خلقە ، نەدە مەيتنە كوستىرمەدن ايتىندە سىياحت ايتىمە كافي در .

[۲] بو آلتى سىرايى اىمپراطورك حرمى دائىرەسى ايدى .

کشمشیدی . حالا بوکون اولدیغی کبی کندیسینه دوشمان اولملرندن قورقولدیغی ایچون اونلرله اتفاق ایچون ایلچیلر کوندرمک ایستدی . همان یانغ - تسیهنی باش ایلچی ، و خینگ - تسو ایله وو - یه بی ایکنجی ایلچی تصب ایتدی . بونکله برابر ، یینه بوییل عسکر طوپلادی ، تسی مملکتیه کوروب اورای کندی مملکتیه الحاق ایلدی . یو - خینگ تورک عسکرلرینی کتیردی ؛ صوکره صوی پرئسی ، یانغ - چونغ ایله تای - یون ه واصل اولوب اورادن عودت ایتدی . تسی حکومت آداملری (رهینه اوله رق) تسی قرالنک آنه ونینه سنی کوندرمه بی وعد ایتدکلرندن ایمپراطور درعقب صلح ایلدی . تورکر بو ایشی خبر آلدقلری کبی ، چینلیلرک صداقتندن یینه شبههیه دوشدیلر . بو حال اوزرینه ، ایمپراطور ، تورک خاننه ایضاحات ویرمک اوزره وانغ - خینگ ی کوندردی . خان بو حرکتدن حظ ایتدی ، یینه اوکجه اولدیغی کبی چینلیلرله دوستلق مناسبتلرینی دوکومله دی .

بشنجی ییل ، (وانغ - خینگ) ، یو - وهن - قوئی ایله تورک پرئسنک حضورینه وارمق ایچون ایلچی نصب ایلدی . بو دوردن اعتباراً ایمپراطور وانغ - خینگ ه تمامیه امین اولدی .

ایرته سی ییللرده شمال حدودی رئیسلی صیق صیق ایلچیلر کوندردیلر . نورک حکمداری چو - خی خان آنسزین وفات ایتدی ، بویوک ضابطلر وانغ - خینگ ه شوپله دیدیلر : « مختلف زمانلرده کلن وجنازه مراسمی اثناسنده مملکتتمزده بولنان چین ایلچیلری (بزم کبی) ، ماتم علامتی اوله رق یوزلرینی چفتلر ایدی . شیمدی ایکی حکومتتمز صهریتله برلشمش اولدیغی حالده بو عاده اویمامازلوق ایده بیلیرمیسکز ؟ ، فقط وانغ - خینگ شدتله امتناع ایتدی . تورکر ، حقنی استعمال ایده جکنی کوردیلر ، دها ریاده اصرار ایتدیلر .

تیهن - هو دورینک ایکنجی ییلنده (۵۶۷) ، تورکر مملکتلری محصواندن تقدیم ایچون ایلچیلر کوندردیلر ، وچین پرئسی شون ه ایمپراطور وو - تی نک اولنه جکی پرئسسی کوتورمه یه مساعدده ایتدیلر .

تورکرله دائر تاریخی قیدلرده اوقونیور : تیهن - هو دورینک ایکنجی ییلنده ، تورک خان ، یینه مملکتی محصولندن تقدیم ایچون ایلچیلر کوندردی . چین پرئسی شون

و آرقه‌داشلری ایمپراطوره ویریلن تورک پرنسسنک اوکنده کیتدیله . بونلر واصل اولدقلری کی سه - کین ینه تسی قرالی ایله بوزوشدی . ایشته اوزمان شون و آرقه‌داشلرینه پرنسسله برلکده عودتلهینه مساعده ایتدی . تیه - ن هونک اوچنجی ییلنک اوچنجی آینده (۵۶۸) پرنسس آ - سه - نانک کلدیکی کورولدی .

چه ئونک تقویم وقایعنده وو - تی نك ترجمه حالنده اوقونور : تیهن - هونک دردنجی ییلنک یدنجی آینده تورکلر آتله تقدیمی ایچون ایلچیلر کوندردیلر .

هائیه . - تورکلره دائر تاریخی قیدلرده اوقونیور : تیهن - هو دورینک دوردنچی ییلنده (۵۶۹) ، تورکلر آتله تقدیمی ایچون ایلچیلر کوندردی . وفات ایدن سه - کین ک یرینه تا - پو خان عنوانیه کوچک قرداشی کچدی . سه - کین ک خانلغندن بری ، زنکینلشوب قوتلنن تورکلر چینه هجومله ضبط ایتیهی قورمشلردی . صهریتله بونلره باغلی اولان ایمپراطور ، هر ییل کندیلرینه یوز بیک پارچه ایپک و دیبا ویریور ، و پای تختنده بولنان تورکلره فوق‌العاده جومردلک ایدیوردی . بونلره بیکلرجه کییه‌جک و بول ات ویریوردی . تسی لیلر بونلرک کلوب مملکتلرینی خراب ایده‌جکلرندن قورقیور ، اونلری هدیه‌لره بوغمق ایچون مالیه وزنه‌لرینی بوشالیدیور ایدیلر . تا - پو خان غرورینی ایکی قات ایتیهی حس ایتدی . تبعه‌سنی طوپلادی ، اونلره شوپله دیدی : « یالکز جنوبده یرلشمه‌م ایچون چالیشکز ؛ ایکی اوغلم اوغللق شفقتی واطاعتی ایله مشبوع اولدقلرندن آپانسز بر حال قارشیسنده قالمقن قورقارمییم ؟ »

کیه‌ن - تو دورینک برنجی ییلنده (۵۷۲) ، ایمپراطور ، باش قوماندان و چانغ شهربنک پرنسی سون - شین ی تورک خانه ایلچی کوندردی .

کیه‌ن - ته دورینک ایکنجی ییلنده (۵۷۳) تورکلر آتله تقدیم ایتدیله .

هائیه . - تورکلره دائر تاریخی قیدلرده اوقونیور : کیه‌ن - ته دورینک ایکنجی ییلنده تا - پو خان آتله تقدیمی ایچون بر ایلچی کوندردی . تسی قراللی خراب ایدلایکی ایچون ، تسی قراللغنک تینغ - چه ئو والیسی فان - یانغ لی قاتو - شائو - ئی ، ما - ئی شهرینی براقوب تا - پو خانک یانه چکلمشدی . بوده قاتو - شائو - ئی یی تسی ایمپراطوری نصب ایتمش و طوپلادینی اوردولرینه : « حقارتلرینک اوجنی آله‌جیم ، دیمشدی .

کیەن - تە دورینک اوچنچی ییلی ایلك بهارینک برنجی آیندە (۵۷۳) ، تورکلر آتلاز
تقدیمی ایچون بر ایلچی کوندردیلر .

سیوئن - چینغ دورینک برنجی ییلنک اوچنچی آیندە (۵۷۸) تورکلر مملکتلری
محصولندن تقدیم ایتدیلر .

عینی ییلک دوردنچی واون برنجی آیلمدە تورکلر چینە کیردیلر . مملکتی یاغمالادیلر .
چەئولر خاندانندن ایمپراطور وو - تی نک ترجمە حالندە اوقونیور . سیوئە - چینغ
دورینک اوچنچی آیندە تورکلر مملکت محصولی تقدیم ایچون بر ایلچی کوندردیلر . دوردنچی
آیدە تورکلر یەن - چەئو ایالتی خراب و مأمورلرایلە اھالی بی اتلاف ایتدیلر . بر مذاکرەدن
صوکرە بونلرک جزالاندبرلملری قرارلاشدیرلدی .

مەتبە . - تورکلرە دائر تاریخی قیدلردە اوقونیور : صوئن - چینغ دورینک دوردنچی
آیندە (۵۷۸) ، تا - پو چینە بر چاپول ایتدی ، یوئن - چەئوی خراب ایتدی ، مأمورلری
و خلقی اولدوردی . دولت وکیلی لیئو - هیونغ بونلری دفع ایچون ایمپراطور قطعەلرینک
باشنە کچدی . فقط عسکرلری بوزولدی ، کندیسى دە حربە حیاتی غایب ایتدی .
ایمپراطور قاتو - تسەئو شەلەدە حرب ایچون بالذات آلتی قول اوردو طوپلادی . او ائنادە
ایمپراطور اولدی . بونک اوزرینە قطعەلر کیری آلیندی . تا - پو ینە حدودلری خراب
ایتدی ، تسیەئو - تسیوئوئن ناحیەسنى خراب ایتدی ، و بر بویوک غنیمت آلدە ایتدکدن
صوکرە چکیلدی .

مەتبە . - لیئو - هیونغک ترجمە حالندە اوقونیور : هیونغک لقبی منع تسیوایدی ؛
کندیسى اصلاً لینغ - تاؤیە تابع تسیو - چینغدن ایدی . هیونغ ، پینگ - چەئودە
اورتەلغی یاتیشدیرمق ایچون ایمپراطور بیلە ایدی ، (بو مناسبتلە) پاش قوماندان عنوانی
آلدى ؛ چەئو ناحیەسى پرنسی اولدی ، ایکی بیك عائلەك برشهرک زعامتی آلدی ؛ اسکی
زعامتی اوغللرندن برینە قالدی . ایرتەسى ییل ، یە شەرندە اورتالغی یاتیشدیرمقدن دوزرکن
وکیل دولت عنوانی آلدی . ینە بو ییلە ، کی - هو قول اوردوسنى جزالندیرمە یە شەلە
کیدرکن ایمپراطور هیەن - تسونغک رفاقتندە بولندی . اورادن دونوشدە یەئو - چەئو
ایالتی حمایە یە چیقدی .

سیوئن - چینغ دورینک ایلك سنەسنک دوردنچی آیندە ، تورکلر یەئو - چەئو ایالتی

تخريب ايله اھالیسىنى زورلە کوتوردیلر. هیونخ تورکلرلە حربە یوریدی؛ فقط اونلر طرفندن قوشادیلدی، و ایلک حمەدە اولدی. ایمپراطور کندیسە (اولدکدن سوکرە) پو-چەئو عمومی والیسی، یدی چەئو (ایالت) عسکری لوازم مدیری، و پو-سە چەئو والیسی عنوانلرینی ویردی.

تسینگ - تی نك عهد حكومتینده، قال-سیانغ دورینك برنجی ییلندە (۵۷۹)، بر صهریت عقدینی ایستدی. ایمپراطور کندیسە زوجە اوله رق چاؤ قرالی چاؤنك قیزی پرنسس تسیەن - کینی ویردی.

چەئونك وقایعنامەسندە ایمپراطور تسینگ - تی نك ترجمە حالندە اوقونیور: قال-تسینگ دورینك برنجی ییلنك ایکنجی آیندە چاؤ قرالنك قیزیە تسیەن - کین - قونخ - چو (یعنی): (سەکز بیک درهم کوموش) عنوانی ویردی، و کندیسینی تورک خانى ايله اولندیردی.

بشنجی آیدە تورکلر تیغ - یەئو ناحیەسنى خراب ایتدیلر. نا - سیانغ دورینك ایلک ییلندە (۵۷۹) تا - پویکی بر صهریت عقدینی ایستدی؛ ایمپراطور چاؤ قرالی چاؤنك قیزیە تسیەن - کین - قانغ - چەئو (تسیەن - کین پرنسس) عنوانی ویردی، خانە قاری ایتدی. عینی زماندە (عاصی) قاؤ - شائو - تی پی طوتمق و سرایە کتیرمک ایچون آدام لر کوندردی. تا - پو ایمپراطورک بو امرینە هیچ اطاعت ایتدی، پینگ - چەئویی تخریبە دوام ایتدی.

ایمپراطور تسینگ - تی نك ترجمە حالندە اوقونیور: تا - سیانغ دورینك ایکنجی ییلنك ایکنجی آیندە (۵۸۰)، تورکلر مملکتلری محصلولندن تقدیم ایتمک و پرنسس تسیەن - کینی استقبال ایتمک ایچون ایلچیلر کوندردیلر.

تورکلرە دائر تاریخی قیدلردە اوقونیور: تا - سیانغ دورینك ایکنجی ییلندە، تورکلر (مملکتلری محصلولندن) تقدیم ایتمک و پرنسس تسیەن - کینی استقبال ایلک اوزرە ایلچیلر کوندردیلر؛ فقط خان (عاصی) شائو - ئی پی یانندە طوتیور و کوندرمک ایستەمیوزدی. ایمپراطور هو-ژو - ئی یە کیدوب اخطارلردە بولنمەسنى امر ایتدی. بونك اوزرینە شائو - پی کوندردی.

تو - شی نك تونغ - تیەندە اوقونیور: چەئولر مو-خان ايله بر صهریت باغلادیلر. بونلر تورکلرە البسلر، ایشلمەلى ایپک قوماشلر، و هر نوع آت ویردیلر. چانغ - آنده

بولنان توركلرك مقدارى اون بيكه واريوردى . صويى لىر ايمپراطورلىقى الله ايتدكلىرى كى بونلرى صالى وىردىلر . توركلر سه - كىن خو تون (سه - كىن خاتون) . قىزدىلر [۱] . چه ئوخانداندىن، چاڭو قرالنىڭ قىزى پرنسس تسيهين - كىن ، چه ئولرك سقوطنى ايشيدىنجه چىنى خراب ايتىك ايچون بوتون تورك عسكرى قطعەلرلىنى توپلادى . بونلر ۳۰۰،۰۰۰ يايلى ايدى . وو - وهى، تيهين - شوئى، آ آن - تىنغ، كىن - چىنغ ، شان - كىون ده اهلى حيوانلرك آلتى نوعى تاممىله محو ايدلدى . [۲]

صوئى خاندانى

خاى - هونىغ دورىنىك برنجى يىلىندە (۵۸۱) ، توركاردن شه - تو ، تيهين - كىو وسائر خانلرك آراسىنى بوزمق ، بربرينه دشمان ايتىك ايچون ايمپراطوره ، چانغ - سون - چىنغ كوندىرلمەسنى تەكلىف ايتدى .

مەنبە . - صوئى تقويم تواريخىندە، ايمپراطور قاڭو - تسونك ترجهە حالندە اوقونيور : خاى - هوانغ دورىنىك برنجى يىلىك سىكزىنجى آيندە ، آ - پوخان وىركى اولهرق مملەكتى محصولدىن تقدىم ايدى . دوقوزىنجى آيدە شا - پو - ليوخان دە يىنە وىركى اولهرق مملەكتىن محصولدىن تقدىم ايتدى .

مەنبە . - توركلره دائر تارىخى قىدلردە اوقونيور: توركلرك اجدادى ، اصلاً ، پىنغ ليانغ - فو [۳] نىڭ مختلف جىنسلىرىدىن باربارلر ايدى [۴] عائله آدلىرى آ - سه - نا ايدى . صوك وهى لىر خاندانى (۴۲۴) ايمپراطورتاى - وو ، تسىو - كىو - شى [۵] لىر عائلهسىنى محوايتدىكىندىن آ - سه - نالردن بش يوز عائله ژو - ژولر ايلنە قاچدىلر ، نسلدىن نسلە كىن - شان (آلتاى) داغلىرى اوستىندە اوتوردىلر ، دىمىر اوانى ايشلەدىلر . كىن - شان داغلىرىدىن بىرى (آلتون داغلىرىدىن وياللتاى داغلىرىدىن) توغولغە شىكىندەدر ؛ بونلر توغولغە يە تو - كىو Tou-kioue دىدكلىرى جەھتتە كىندىلرى دە بوآدى آلدىلر .

[۱] عىنأ سه - كىن پرنسسسى . بونك تورك خانە واران چىنلى پرنسس اولدىغىنە شېهە يوقدر .

[۲] آت ، اوکوز ، قويون ، كوپك ، دوموز و طاووق .

[۳] شانسى نىڭ شەرى

[۴] چىنجهسى تسا - هو قارىشىق باربارلر دىمىدەر .

[۵] دەكىنى بو عائله نىڭ پىنغ چانغ جوارىنە صاحب اولدۇلرىنى ، اورادە شىمال ليانغلىرى دىهە حكىم

سوردكلىرىنى سويلر .

بعض مؤلفلره كوره بونلر ك اجدادی غرب دكری (سی - های) كنارنده حكومتلرینی
 تشكيل ايتمشلر ایدی ؛ فقط قومشو قرال جنسه وياشه باقمسزین بونلری محو ایتدی ،
 يالکز بر ارکك چوجنی اولدورمه یه قیه مادیلر ؛ آياقلىرى وقوللىرى كسدكن صوكره
 كندیسنی بویوك بر باتاقلغه [۱] آتدیلر . اوراده بولنان بردیشی قورت ، هرکون اورایه
 کلیر ، كندیسنه ات كتیریر ایدی . چوجق بونی یردی ، بویله جه اولومدن قورتولدی .
 صوكره قورتله مناسبتده بولندی ، كبه قودی . بورایه قومشو حكومتك قرالی بر نفره
 دلیقانلی یی اولدور امرینی ویردی ؛ فقط قورتی یاننده بولدی . قورت ، صانكه برتافكری یه
 دایانمش كی بردن بره دلیقانلی ایله برلكده آنسزین (غرب) دكزینك شرقنه كوچدی ،
 برداغك تپه سنده دوردی . بو داغ قاثو - چانغ (یعنی اویغور ایلی) نك شمال غریبسند
 ایدی . بو داغك اتكندده برغار وار ایدی ، قورت بورایه كیردی اوراده اوتله قاپلانمش ،
 تقریباً ایکی یوزلی (سكسان كيلو مترو) كنیشلكندده بر یازی بولدی . صوكره قورت
 اون اوغلان دوغوردی . بریسی عاٹله آدی اولان آ - سه - نا آدینی آلدی . صوینی
 اونو تئمادیغنی كوسترمك ایچون چادرینك اوكنه ديكدیكى سانجاغك تپه سنه بر قورت باشی
 قویدی . آ - هیه ن - شه آدی بر آدام اوردوسنك باشنه كچدی ، غاردن چیقدی ، ژو -
 ژولره تابع اولدی . لکن بویوك شه - هوخان دورنده توركلر یاواش یاواش قوتلندیلر .
 ایكنجی وهی لرك صوكلرنده ئی - لی خان تیه - لهلره تعرض ایتدی ؛ تمامیه بوزدی . اللی
 اوبایی اطاعت ایتدیردی . همان بوندن صوكره ژو - ژولردن اولنك ایچون بر پرنسس
 ایسته دی . ژو - ژولر قرالی آ - نا - قوئهی ، فنا حالده قیزدی ، بریسنی تحقیر ایچون یانه
 كوندردی . ئی - لی خان كوندریلن آدامك بوینی ووردوردی . اوردوسنك باشنه كچدی
 یورودی ، ژو - ژولری آنسزین باصدیردی و تمامیه بوزدی . اولدیكندده یرینه كوچوك
 قرداشی ئی خان كچدی ، بوده ژو - ژولری بوزدی . بوده خسته دوشدی ، اولدی . فقط
 یرینی اوغلی شه - تویه براقه جغه كندی كوچوك قرداشی مو - قان خان دیه آ کیلان
 سه - ته تویه براقدی . جسارتلی وتدبیرلی اولان بوخان همان ژو - ژولره تعرض ایله خراب
 ایتدی .

غریبه سلاحه كیتدی ایتا (ژدت) لری بوزدی ؛ شرقده ، کی - تان (خطا) ایلنده
 ایلریله دی ؛ بوتون شمال قبیله لری كندیسنه اطاعتله چینلیلره قارشى حرب ایتدیلر . برزمان

صوکره ، غرب وهی لری ایله برلشهرک شرق وهلرینک یرلرینی ضبط ایله تایی - یوئن ه قدر کلدیله . بونلرک آلیشدقیری ایش حیوان سوروسی بسیلیمکدر . بونلر صولاق و اوتلاق یر آرارلر ، بریرده یرلشمزلر ، کجه چادرلرده اوطورورلر ، صاحبلرینی صالورورلر ، البسه لرینک اتکلرینی صوله آتارلر ، آت یرلر ، سوت ایچرلر ، دهری یاخود یاپاغیدن البسه کیلر ، اختیارلره هیچ آلدیریش ایتمزلر ، یکیتمک چاغنده کی آدملره رعایت ایلرلر [۱] بویوک آمرلری شه - هو (شاد) لردر : بونلردن صوکره شه - ته - که اوچنچی درجه ده سه - لی - فالر ؛ دوردونجی اوله رق تو - چون - فالر ونهایت اونجی رتبه کلیر ؛ جمعا یکرمی درت درجه مأموریت وار ، بونلر ارثی در . بونلر زدن یای ، ایصلقلی اوق ، زره ، قلیچ ومیچ قوللانیرلر . آته بینمکده ، اوق آتمکده مهارتلی وار . طبیعتلری چتین و غیر انسانی در ، هیچ یازیلری یوقدر ، مقاوله عقدی ایچون برتخته لوحه یی چنترلر [۲] : یاغما و چاپوله باشلامق ایچون طولون آبی (بدری) بکلرلر .

اختلال ویا قاجق ایچون فساد ترتیب ایدنلر ، یاخود قاتلر اولدیریلرلر . برقادین تعرضله تلویث ایدن طاواشی یاپیلر ، صوکره ایکی یه ییچیلر . غاوغاده بریسنی یارالیان ، مجرد تضمینات اوله رق بر قیزی ویرر ؛ قیزی یوقسه قاریسنی و ثروتی اوکا نرک ایدر . بریسنک بر عضونی قیران برآت ویرر ؛ خرسزلق ایدن اون قاتی اوددر . برآدام اولدیکی زمان جسدی چادیرینه قونور ؛ خصم واقرباسی برچوق اوکوزوآت اولدوررلر ، وبونلری اوکا قربان اوله رق تقدیم ایدرلر . حزین سسلرله چادیرینک اطرافنی یوزلرینی برچاقی ایله چنترلر ، قانلی یاشرلر آقیدرلر . یدنجی دونمه دن صوکره ، دورورلر . اووقت اوغورلو برکون انتخاب ایدرلر ، جنازه یی برآت اوستنه قویوب یاقارلر . کولنی طوپلار ، کومرلر . مزاری کوسترمک ایچون یوکسک بر اسکله قورارلر ، بونک اوستنه بر بارق (معبد) یاپارلر ، ایچنه اولونک رسمنی یاپارلر ، صاغلغنده بولندیغی محاربه لری تصویر ایدرلر . اکر برآدام (دوشمان) اولدرمش ایسه برطاش دیکرلر ، یوزه وحتی بیکه قدر طاش دیکلدیکی وارددر . بر بابا یاخود آغابک اولورسه اوغوللر و کوچوک قرداشلر بونلرک قاریلری وقیز قرداشلریله اوله نیرلر ، بشنجی آیده کوك تا کری یه قربان اوله رق برچوق قویون

[۱] چینلیلر اتکلرینی صاغه آتارلر ، اونلره کوره عکسنی یاپان چینلیلر باربار وحشی در .
[۲] تورک یازیسی چین یازیسنه بکزه مدیکندن بویله سویلیورلر . تخته لره یازیلان مقاوللر اورخون

وآت اولدوریرلر . ارککلر آشیق وقادینلر طوپ ایله اویونی سوهرلر . قیصر اراق سوتی ایچرلر ، سرخوشلقله جوشدقلری وقت قوشمه سویلر ، بربرلینه جوابلر ویررلر . جنلره ، پرلره ، حرمت ایدرلر ، سحر بازلره اینانیرلر . حربده اولمهی شان بیلیرلر ، خستهلقله اولومدن یوزلری قیزاریر ، اوتانیرلر . عمومیتله عادتلری هیونخ - نولر کی در . موقان یکر می ییل حکومتدن صوکر اولدی ؛ گندی اوغلی تا - لو - پیه نی اهامال ایله تختی کوچک قرداشنه براقدی . بوتو - پوخان آدینی آلدی . شه - تویه اول - فو خان عنوانی ویردی . ومملکتک شرق ، طرفنه عموم قوماندان دیکدی . کوچک قرداشنک ارغلی ژو - تان خانه پو - لی خان دیدی ، بونی ده مملکتک غرنه دیکدی . بودورده تو - پو خانک یوز بیگ یاییسی وار ایدی ، وچین حکومتنه جدی قورقورلر ویریوردی . چه نولرک وتسی لرك ایمپراطورلری بونکله صهریت عقدینی شدتله اوزلیور ، کندیسنه یارانمق ایچون خزینهلرینک قاصهلرینی بوشالیدیور ایدیلر . تو - پوخان بوندن دولایی دها شماردی . هرگون تبعه سنه شویله دییوردی : «اگر جنوبده (چینده اولسیدم ، ایکی اوغلم دائما اولادلق محبتی واطاعتی مشبوع اولدقلرندن فقیر اولمقدن هیچ برزمان قورقوم اولمازدی .» وقتیه زورله کتیریلش اولان بودی دینی آداملرندن بریسی او آراق اوراده بولنیوردی . تو - پو خانه شویله دیدی . «تسی حکومتی زورلو وزنکین ایسه ، بو آنجق بودا قانوننه رعایتلرندن ایلری کلیور .» بو وسیله ایله اسباب و تاثیراتدن ، اعمال و جزادن (یعنی قارشیلغندن) بحث ایتدی . بونی ایشیدن تو - پو ایمانه کلدی . برکیان - لان (سانقاراما یعنی مناستر) یاپدیردی . تسی ایمپراطورینه بر ایلچی کوندردی ، تسینغ چنغ - کینغ (ویمالا کیرتی - صوترا) ، نیه - پان - کینغ (یزوانا صوترا) ، هوا - یه - کینغ (بودا واتاماسقا فاما ماها وایپولیا ماها یاناصوترا) و (شی - صونغ - لون) (سارماستیو و اوینایا) کی دینی کتابلر ایستدی . تو - پوخان اوروج طوتیور ، پاغودک اطرافنی دولاشیور ، بودانک (پراداقشینا) [۱] هیکلنک اطرافنی دولاشیور ایدی . چینده دوغما دیغنه اسف ایلیوردی . اون ییل خانلق ایتدی وخستهلقدن اولدی . اوغلی آن - تسویه دیدی که : «الکصیمی سوکی بابانک اوغلی سومه سی اولدیغنی ایشتم . آغا بکمک اوغلنه هیچ محبتی یوق ، ایلینی بکا ویردی . بن اولدکن صوگره تا - لو - پیه ن دن اوزا قلاشمالسین [۲]» .

[۱] چینجه سی : هینغ تائو ؛ سیو - ژهن - زی - قو قاموسنده . ص ۱۶۵ ، سطر ۱۴

[۲] ده کینی ، هونلر تاریخنک ج ۱ ، قسم ۲ ، ص ۳۹۴ شویله دییور : «آغا بکم اوغلنک

یرینه کچه سنی ایسته مدی . تخته چیتقمق ایچون بی سچدی ؛ اولورکن تختی اوغلنه براقق عدالت اولوره .»

تو - پوخان اولونجه ملتک اولولری تا - لو . پیهنی تختہ چیقارمق ایستدیله ؛ فقط آناسنک عائلهسی قاراندق اولدیغی ایچون ملت بوکا اصلا اطاعت ایتمک ایستهمدی . دیگر طرفدن آن - لونک آناسی نجیب رعائلهدن اولدیغی ایچون تورکلرک کندیسنه حرمتی چوق بویوک ایدی . اک صوک کلن شه - توایلری کلنله شویله دیدی : «اگر آن-لوی تختہ چیقاریر ایسه کز ، قرداشلرمله خدمتنه کیررم ؛ فقط اونک یرینه - تا - لو پیهنی ترجیح ایدرسه کز بلده قلیج ، آوو جمده حربه ایله حدودلرده اونی بکلمه یه قرار ویردم.» شه-تو یوکسک بویلو ، پک جسور ایدی ، بونک ایچون ایلری کلنلر قورقدیلر ، کیمسه قارشى کلهمدی . بونک اوزرینه تو - پوخانک یرینه آن - لوی کچردیلر . تختہ چیقہ میان تا - لویپهن جان وکوکلدن آن - لویه اطاعت ایتمدی . هرکون کندیسنى تحقیر ویزار ایتمک ایچون آداملر کوندیر ایدی . بوتجاوزلره آن - لومانع اوله مادی ، یرنی شه-تویه براقدی . مملکتک اولولری کنکاش ایتدیله و دیدیلر : «دورت خانک اوغللری ایچنده شه - تو اک اوصلوسی .» بوقرار اوزرینه بونک حضورینه کیتدیله وئی - لی - کیو - لیو - شه - مو - هو - شی - پو - لوخان عنوانی ایله تختہ چیقاردیلر ؛ بوکا شا - پو - لیو خانده دیرلردی . بوخان تو - کین تپه سنده قرار قیلدی . کندیسنه اطاعت ایدن آن-لو ، تو-لو ایرماغی کنارینه کیتدی یرلشدی ، ایکنجی خان عنوانی آلدی . یونک اوزرینه تا - لو - پیهن ، شا - پیه لیویه شو سؤالی صورتی : «بن وسز ایکیمزده خان اوغلی یز ، ایگیمزکده باباسی یرینه کچمک حق در ؛ فقط ، سز بو کون شرقک تپه سنده سکز ، یالکز بنم هیچ بر مقام یوق ، نهدن ؟ شا - پو - لیو [۱] بوندن چوق کدرلندی و کندیسنه آ - پوخان عنوانی ویردی . اوده کیری دوندی ، تبعه سنک باشنه کچدی . شا - پو - لیو آلپ ییکیت اولدیغندن قولایجه جق خلکک سوکیسنی قازاندی ؛ شمالک بوتون باربارلری کلدیله ، حکمی آلتنه کیردیله . ایمپراطور قاتو - تسو تختہ چیقادیغنده (۶۱۸) اوکا چوق صوغوق معاملهده بولندی . شمال باربارلری بوندن دولای اوکا چوق قیزدیله .

هائیه : چانغ - سون - چینغ ه دائر تاریخی قیدلرده اوقونیور : سیوئن - تی عهدنده (۵۷۸) ، شه - تو ، تاهل ایتمک ایچون چهئو عائله سندن بر پرنسس ایستدی . ایمپراطور کندیسنه چائو قرالی چائونک قیزی ویرمشدی . چهئولر ایمپراطوری ایله شه تو ایلچی نصب

[۱] کتابک فرانسزجه سنده - لو - پیهن یازیلی ؛ بویله تصحیح ایدلدى .

ایتمک ایچون اک مناسب آدام سچمه ده عادتاً یاریش ایتدیلر [۱]. چانغ - سون - جینگى
ایکنجی درجه ایلچلکله کوندردی، ژو - نان پرنسی یو - وهن ایله شین - جینگ پرنسس
تسیه - کین ی تورک خانک اوتاغنه کوتوردیلر. بونلرک اوک و آردلرنده اون ضابط
بولنیوردی.

عمومیتله شه - تو بونلره لایق هیچ بر معامله ده بولنمادی؛ فقط چانغ - سون - جینگى
کورور کورمز بوتون محبتنی اوکا ویردی. هر آوه کیدیشنده اونى برلکده کوتورور
ایدی. ییل صوکنه دوغری، برکون ایکی آتمجهنک برپارچه ات ایچون دیدیشدیکلرینی
کوردی. چانغ - سون جینگ - ایکی اوق ویردی، دیدی که: «شونلرک اوستنه آتوب وورماکزی
رجا ایلرم.» چینگ یایی قوردی، آتماجهلره دوغری قوشارکن، ایکیسنک توتوشدقلرینی
کوردی. همان آتدیغی اوق ایکیسنی ده دلدی. شه - تو مهارتندن چوق حظ ایتدی. کنج
کبارلره کنديسیله احباب اولمالرینی، یای چکمه یی اوکرنمک ایچون صیق صیق یاننه کیتمه ارینی
امر ایتدی. کوچوک قرداشی چو - لو - ههئو، تو - لی - شه عنوانی آلدی اوشه -
تودن زیاده ملتک سوکیسنی قازاندی؛ او صورتله شه - تو کنديسنی قیصقاندی، و،
بر دوست واسطه سیله، کنديسنی دائماً آوه کوتورن چانغ - سون - جینگ ایله کیزلی بر
اتفاق عقد ایتدی. بوده، داغلی، دره لری، مملکتک عارضه لری و تورک قطعه لری
قوتی تدقیق ایچون بونی وسیله ایدیندی. بونلری تمامیه اوکرندی. بو آراق ایمپراطور
قاو - تسو کنديسنه وکالت عنوانی ویردی. چانغ - سون - جینگ ایدندیکی معلوماتی
بر راپور ایله ایمپراطوره بیلدیردی، اوده بوندن زیاده سیله سویندی، رتبه سنی فونغ - چه -
تو - وهی پایه سنه چیقاردی.

برنجی خای - هوانغ (۵۸۱) ییلنده شه - تو دیدی که: «چهئولر ایمپراطورینک اقرباسندیم.
شمدی صوئی لرک پرنسی بالذات تحتہ چیقدی؛ اکر کنديسنی اوراده اوطور مقدن منع
ایده مزسم خو - هو - توك (خاتون) ک قارشیسنه نه جسارتله حقیقه جغ [۲]. بونک
اوزرینه قوتلرینی قاو - پائو - نینگ قوتلریله برلشدیردی، لین - یو مستحکم موقعنه
تعرض ایله ضبط ایتدی. بوتون اوردولرینی طویلادی. جنوبی (یعنی چینی) ضبطی

[۱] بوراده آدلری کچمه ین تورک ایلچیلری، چین پرنسسینی ایسته مه یه، و چینلیلرده پرنسسینی

شه - توخانک اوتاغنه کوتورمه یه مأمور ایدیلر.

[۲] یعنی چهئو عائله سندن اولان و صوئی لره غاصب نظریله باقان زوجه سی پرنسس تسیه - کین.

قوردی . هنوز تخته چیقان ایمپراطور قاتو - تسو بوندن قورقدی . بویوک سدی تعمیر ایتدیردی ، و شمال حدودینه محافظلر کوندردی . این - شه تویه ، یه توی - چه تویی مدافعه ایتمه سنی ، یو - خینگ - تسه یه ده پینگ - چه تونک مدافعه سنی و هر تورلو تعرضدن مصون قالماسی ایچون اون بیک محافظ قونولماسنی امر ایتدی . چانغ - سون - چینگ خبر آلمشدی ، که شه - تو ، تیهن - کیو ، آ - پو ، نو - لی و سائر که آدلرنده عموجه ، یکن ، آغا بک و کوچوک فرداشتدن عبارتدرلر . پک چوق عسکر طوپلامشیلر ؛ هپسی خان عنوانی طاشیورلر ؛ آیری آیری اوله رق شرقده و غربده ، جنوبده و شمالده یرلشمشیلر : دیشاریده برلک کی کوروندوکلری حالده ایچ یوزدن بر برلرندن شبهه لنیورلر ، نفرت ایلورلر ؛ فقط آرالرینه نفاق صومق قولای . ایشته بونک اوزرینه ایمپراطوره شوله بر راپور تقدیم ایتدی : « ایشتم که داخلی اختلال کلدیکی زمان بالضروره صلح کلیر . ایشته بوندن درلای یوکسک سما (یعنی الله) کیزلی تدبیرلرینی بیلدیرر ، مقدس آدام (ایمپراطور) ده اونلری اجرا ایلر . حقیرانه دوشونیورم که یوز قراله خلف اولان ایمپراطورمنز بیک ییل اول قید اولنان بردورده جلوس ایتمشدر . چینلیلر هر نه قدر مستریح ایشه لرده باربارلر بزه حالا خصومت اوزره درلر . اگر بونلری جزالندیرمق ایچون عسکر چیقارمق ایستنیرسه وقت مناسب دکدر ؛ اگر اونلری بر طرفه (کندی حالرینه) براقیرسه ق مملکتتمزی ضبط ایدجکلر . ایشته بوندن دولای بونلری باواش یاواش دفع ایتک ایچون کیزلی واسطه لر قوللانمق ایستر . اگر بوتدیر اجرا اولنمازسه ملت راحتنی غایب ایده جکدر ؛ موفقیت حاصل اولورسه اون بیک کوبک مسعود اولور . عاجزانه ملتتمزک سعادت وفلاکتی نه کی وقعهره تابع اولدیغنی تفصیلاً عرض ایتک دیلرم . چه تونک صوکلرنده ایلچیلکله دیشاری کوندرملک سعادته نائل اولدم . هیونخ - نولرک بزمه مناسبترلرینی تمامیه بیلیرم . شه - تویه قارشى تیهن - کیونک قوتنی قطعهری وار ، فقط موقعجه اوندن آشاغی در . دیش یوزندن پک زیاده برلک کورینیرلر ، فقط ایچ یوزندن ، اثری باتلاق ویرن ، بربرینه دوشمانلقلری وار . اگر قیشقیر دیلیرلرسه حربه طوتوشورلر . دیگر طرفدن شه - تونک کوچک قرداشی چه - لو - هو پک حيله کاردر ، فقط قوتی ضعیفدر ؛ قورنازلقله خلکک کوکلنی قازادی . و خانلق خلقی کندیسنی سورلر . بونک ایچون شه - تو اوندن نفرت ایدر ، و ایچندن راحتسزدر . کیزلی دویغولرینی صاقلار ، فقط ایچنده قورقو و آجی واردر . آ - پو ثباتسز و قرارسزدر . شه - تودن چوق قورقار ، و ایستدیکی یوله کیدر ،

دائماً ك قوتلییه رام اولور ، ومعین بر عزمی یوقدر . شمدی اوزاقدن اونلرله رابطه پیدا ایتك ، یاقیندن کندیلرینه تعرض ایلک كرك ؛ قوتلیلر آراسنه تفرقه قویمق ، ضعیفلری برلشدیرمك لازم ؛ تیهن - کیویه بر خفییه کوندروب آ - یو حان ایله برلشمهیه مجبور ایللی . ایشته بونك اوزرینه شه - تو عسکرینی یوله چیقارمهیه ، مملکتك صاغ طرفنی (غرب جهتنی) بالذات کلوب حمایهیه مجبور اولور . صوکره ، چو - لو - ههئو - می لر له (شرق و شمال خلقلری) برلشمهیه اجبار ایدیلیرسه ، شه - تو قوتلرینی پارچالامهیه ، مملکتك صول جهتنی (شرق طرفنی) حمایه ایچون عودت مجبوریتنده قاله جقدر . بویلهجه بوینه شههلر و خصومتلر دوغاجق و اك صیقی بر محرمیتله بر برلرینه مربوط اولان انسانلر بر داها برلشممك اوزره اوزولوب آیريله جقدر . اون ییل ایچنده ، بونلره تعرض ایچون حقیف بر اختلافدن استفاده اولونورسه ، ایلک حملهده دولتلری منقرض اوله جقدر .

ایمپراطورك بو راپوری تدقیقندن سوینجندن آیاقلری یره باصه مازاولدی . بونك اوزرینه چانغ - سون - چینغ ی چاغیردی ، اوده شفاهاً مملکتك طوپوغرافیا سنی تعریف ایتدی ، ایلله داغلری ، نه لرلی چیزدی ، تام وضوحله توركلرك زورلو و ضعیف جهتلرینی تصویر ایلدی . ایمپراطور بوکا حیران اولدی ، و پلانلرینی تطبیق ایچون قبول ایتدی . بونك اوزرینه بویوك میر آخوری یوئن - هوئی یی یی - او (هامی) اوته سندن كچرك تیهن - کیونك یاننه کیتمه سنی ، تپه سنده بر قورت باشی بولنان بر سانجاق تقدیمی ایله بونك کندی حقنده ایمپراطورك حرمتنه بر علامت اولدیغنه قناعت کتیرتمه سنی و حقنده فوق العاده احتراملر کوسترمه سنی امر ایلدی . تیهن - کیونك ایلچیلری شه - تونککیلره تقدم ایتدیرلدی . آرالرینه نفاق صوقولدی ، بر برلرندن شبهه دوشدیلر و آرالری آچیلدی .

چانغ - سونغ - چینغ ، ایمپراطوردن سواری باش قوماندانلغی عنوانی آلدی ، هوانغ - لونغ ایالتندن چیقدی ، هی - سی لره (شمال شرقی باربارلرینه) ، خی - تان لره و ساثره ، کندیسنه قلاغوزلق ایتك اوزره ایلری کیتمه لری ایچون کندیلرینه ایپك قوماشلر و آغیر هدیه لر ویردی . بویلهجه چو - تو - ههئو نك قرارگاهنه کله بیلدی . اوکا فوق العاده محبت کوستردی ، و مناسب واسطه لرله چین حکومتنه اطاعته قانیدردی .

خای - هو آنغ ك ایکنجی ییلی یازینك دوردنجی آینده (۵۸۲) ، باش قوماندان هان - سنغ - شهئو توركلری خی - تهئو - شان تپه سنده بوزدی . وکیل لی - چونغ ده اونلری صاری اوکوز (نهر اصفر) شمالنده کائن داغده بوزدی .

بشنجی آیده تورکلر سد کیری کچدیله .

آلتنجی آیده وکیل، لی - چونغ تورکلری ما - ئی ده بوزدی .

اون ایکنجی آیده تورکلرده چهئو - پان ی خراب ایتدیله . اوردو مدیر عمومییسی

تا - هی - چانغ - ژو اونلره تعرض ایتدی ؛ فقط اونلره مغلوب اولدی .

هائیه : صوئی لر تقویم التوارینخنده ، تورکلره دائر قیدلرده آشاغیده کیله اوقونویور :

اینغ - چهئو والیسی قاتو - یائو - نینگ عصیان ایتدی، شا - پو - لیو خانده کندی قوتلرینی

بونک کیلرله برلشدیردی ، لین - یو مستحکم موقعنه تعرضله ضبط ایله دی . ایمپراطور

همان بونلرک تعرضلرندن مصون بولوندرمق ایچون حدود بوینده کی بوتون قلعه لرک تعمیرینی

و سد کیرک یوکسلتمه سنی امر ایتدی . باشقه جه یهئو - چهئو ، وینغ - چهئو دائره لرینه

محافظه عسکری قونولماسنی ده اراده ایتدی . شا - پو - لیو خانک خانونی وو - وهنک قیزی

برکون دیدی که : «تسیهن - کین پرنسیسی آتالرینه تقدیم اولنان قربانلرک انقطاع والفا سندن

کدرلنیور ، و دائما صوئی لردن اوج آلیناسنی دوشونویور . کیجه کوندوز شا - پو - لیو

خانه بوندن بحث ایدر ایدی . « بونک اوزرینه خان دورت یوزبیک یاییل دن عبارت بوتون

قوتلرینی طوپلادی ، چین ایالتلرینی ویران ایله دی . ایمپراطور ناظر فونغ - لی یه ای - چهئو ،

بو - چهئو و لان - چهئو دائره لرینه محافظه قویمه سنی عموم مدیر چی - لی - چانغ - جای ه

لین - تائونک مدافعه سنی ؛ باش وکیل لی - تسونغ ه یهئو - چهئو یه محافظ یرلشدیرمه سنی ؛

تا - هی - چانغ - ژو یه چهئو - پان ی مدافعه ایتمه سنی اراده ایتدی ؛ فقط هپسی تورکلره

مغلوب اولدی .

هائیه . تا - هی - چانغ - ژو یه دائر تاریخی قیدلرده اوقونویور : خای - هوانغ

دورینک ایکنجی ییلنده (۵۸۲) ، تورکار خانی شا - پو - لیو ، کوچوک قرداشی شه -

هو و پان - نا خان یوزبیک عسکرک باشنه کچدیله ، جنوبی خراب ایتدیله . ایمپراطور

ر فرمان ایله چانغ - ژو یی اوردونک عموم اداره سنه مأمور ایتدی . بوده تورکلره

نعرض ایچون ایکی بیک عسکرک باشنه کچدی ، اونلره چهئو - پان ده راست کلدی ؛

فقط پک چوق اولان تورکلره قارش قویه جق قدر عسکری یوقدی ، حتی عسکرلری

قورقو آلدی ؛ فقط چانغ - ژو ، بوکا رغماً غیرت و جسارتی آرتیردی . تورکلر طرفندن

هجومه معروض قالدنغنی کوردی ، عسکرینی داغیتدی و تکرار طوپلادی ، و مشیت

حائنده ایکن جسارتله حربیه مقاومت کوسرتدی . اوج کون حربدن صوکره بوتون

سلاحلر بیتدی . ضابط و نقرلر یومروقله اویله بر حرب ایتدیلرکه ، اللرینک کمیکلری آتسز قالدی . وفات ایدنلرله یارالیلر اون بیکی بولدی . دوشمانلر غیرتلرینک بر قسمنی ضایع ایتدیلر و نهایت چکلدیلر . چانغ - ژو ، ایکسی درین اولمق اوزره ، بش یارا آلدی . عسکرلرندن حرب ایدمک اولنلر اونده سکیز ، دوقوز ایدی . تورکلر ایچلرندن تسین - چه ژو و لونغ - چه ژو دائره لرینی تخریب ایتک اوزلیورلردی ؛ فقط چانغ - ژونک قیرلمه سی کوچ بر جسارتله حرب ایدن عسکرلرینه راست کله لرله جسارتلرینی چوقجه غایب ایتدیلر . ایرته سی کون حرب میداننده کی اولولرینی یاقدیلر ، آغلایه رق چکلدیلر . ایمپراطور شو مآله براراده چیقاردی : « تورکلر سرکشانه شدتلی درلر ؛ آنسزین برکوپک ویا قویون سوروسی کی حدودلر مزه تعرض ایتدکلری زمان وادیلری وداغلری اورترلر . شمال حدودنده کی حدودشهرلرینی مدافعه یه مأمور اولان چانغ - ژو ، بو حیدودلری دور دوردی . قوتی اونلرک یوز بری اولمدیغی حالده ، اونلره کیجه لی کوندوزلی هریرده دایاندی واونلرله اون درت دفعه حرب ایتدی ، اوکنده هرشی کیری دوریوردی . وحشیلرک یاریسندن زیاده سی مقتول دوشدی [۱] ، قلینجینک قلاغوسندن قورتیلانلر ، مسکینجه سنه قاجدیلر . اکر چانغ - ژو ، ایمپراطورلغه اولان درین رابطه سنی کوسترمک ایچون قهرمانجه سنه جسارت کوسترمه ، عسکره مهارتله قوماندا ایتسه وعسکرلرده امرلرینه اطاعت ایتسه لر ایدی بویله آزلق بر عسکرله او قدر قالا بالغی یکبیلیرمی ایدی ؛ باشقه لرندن بو قدر فائق اولان و او قدر پارلاق خدمت لر کورن بر آدام کندی آدی ک و یوکسک لیافتنک شرفلرله چورلمش اولدیغی کومه ریه مستحقدر . باش وکالت پایه سنه ترفیعه لایقدر . کندیسندن صوکر ا یوکسک حرکتلرینه اوغللرندن بریسی وارث اولیور .

(مابعدی وار)

